

Az egész életen át tartó tanulás oktatóinak képzése

Iránymutatás azoknak az embereknek a képzéséhez, akik könnyen érthető dokumentumokat készítenek

Az egész életen
át tartó tanulás
programja

ÉFOÉSZ

Inclusion Europe

Készült „Az egész életen át tartó tanulás lehetőségei értelmi fogyatékosággal élő felnőttek számára” projekt keretében

Jelen projekt az „Utak a felnőttképzésben értelmi fogyatékosággal élő emberek számára” (2007-2009) projekt eredményeire épít.

A projektben az alábbi szervezetek vettek részt: Inclusion Europe (Belgium)
– Atempo (Ausztria) – Me Itse Ry (Finnország) – Nous aussi (Franciaország)
– UNAPEI (Franciaország) – Büro für Leichte Sprache of Lebenshilfe Bremen (Németország) – Inclusion Ireland (Írország) – VILTIS (Litvánia) – FENACERCI (Portugália) – Enable Scotland ACE (Skócia)

Az „Utak a felnőttképzésben értelmi fogyatékosággal élő emberek számára” című projekt keretében további 2 kiadvány készült:

1. Információ mindenkinek –
A könnyen érthető kommunikáció európai alapelvei
2. Ne írjon nekünk, nélkülünk! –
Hogyan vonjunk értelmi fogyatékosággal embereket könnyen szövegek készítésébe?

A kiadványok letölthetők a www.life-long-learning.eu internetes címről.

Készült az Európai Unió
Egész életen át tartó tanulás programjának
és az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával.
Borító: OrangeMetalic

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott
ennek a projektnek a költségeihez.

Ez a kiadvány (közlemény) a szerző nézeteit tükrözi,
és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé
az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.

Tartalom

Bevezetés	5
Miről szól ez a kiadvány?	6
A keretek felállítása	7
A program	7
1. Köszöntés	7
2. Bevezetés, általános információk	7
3. Bemutatkozás	8
4. Mi az értelmi fogyatékos?	9
5. Miért fontosak az élethosszig tartó tanulási programok az értelmi fogyatékossgal élő emberek számára?	9
6. Hogyan tehetők hozzáférhetővé az élethosszig tartó tanulási programok könnyen érthető információkkal?	10
7. Gyakorlati feladatok	13
8. Hogyan használjuk a könnyen érthető kommunikációt a mindennapi gyakorlatban?	13
9. Speciális szabályok az elektronikus információk könnyen érthetővé tételére	14
10. Források	14
11. Értékelés	15

Bevezetés

Ez a kiadvány tanácsot ad a tanárok oktatásához arról, hogyan készítsenek könnyen érthető szöveget.

A könnyen érthető dokumentumok fontosak az értelmi fogyatékossgal élő embereknek és még sok más embernek is.

Ezért minden tanárnak tudnia kell, hogyan kell ilyen szövegeket írni.

Ezt a kiadványt is könnyen érthető formában készítettük.

Azért tettünk így,

mert a tanárok között is előfordulnak olyanok, akik munkájuk során,

értelmi fogyatékossgal élő személyekkel találkoznak.

Az értelmi fogyatékossgal élő emberek tudják a legjobban, hogy mi a jó nekik.

Így ők nagyon jó oktatók lennének a tanárok számára.

Ehhez szükségük van erre a kiadványra könnyen érthető formában.

Ez a kiadvány,

az ””Utak a felnőttképzésben

értelmi fogyatékossgal élő emberek számára”

című projekt keretében készült.

A projekt során 8 ország szakemberei találkoztak, azért, hogy megírják ezt a kiadványt.

A felnőttképzést szokták élethosszig tartó tanuláshoz is nevezni.

Az élethosszig tartó tanulási programok olyan képzések, melyeken a felnőttek is új dolgokat tanulnak meg.

Jelenleg az értelmi fogyatékos embereknek gyakran nehézséget okoz, az élethosszig tartó tanulási programokban részt venni.

A projekt célja,
hogy ők is könnyebben részt tudjanak venni
ezekben a programokban.

Miről szól ez a kiadvány?

Fontos, hogy a tanárok olyan írásos anyagokat
és előadásokat készítsenek,
amelyek hozzáférhetők a diákok számára.

Még fontosabb ez akkor, ha a diákok felnőttek,
mert ők nagyon eltérő képességekkel rendelkezhetnek.
Például, néhányan különböző nyelveken beszélnek,
vagy néhányan több iskolát elvégeztek, míg mások nem.

Ha a tanuló felnőttek között értelmi fogyatékosággal élő is van,
még nehezebb a tanárok dolga,
mert esetleg nem tudják,
hogyan kell nekik információkat átadni.

Ez az anyag azért készült,
hogy megtanítsa az oktatók számára,
hogyan kell könnyen érthető anyagokat írni.
Ez a fogyatékosággal élő és a többi diák számára is fontos.

A keretek felállítása

Az oktatók lehetnek:

- tapasztalt szakemberek
(akik korábban dolgoztak könnyen érthető dokumentumokkal)
- és értelmi fogyatékos emberek

A résztvevők az élethosszig tartó tanulási programok oktatói.

Ezek a képzés legyenek 1 vagy 2 naposak.

Egy idő után jó további képzéseket szervezni.

Ez lehetővé teheti, hogy a résztvevők újra találkozzanak, hogy megvitathassák, hogyan haladnak a könnyen érthető dokumentumok írásával.

A program

1. Köszöntés

2. Bevezetés, általános információk

Fontos, hogy a résztvevők tudják:

- mit fognak csinálni a nap folyamán
- mikor lesz ebéd vagy kávészünet
- ha előfordul, hogy kisebb csoportokba lesznek beosztva

Tippek:

1. Jó, ha az egész nap folyamán látható a program, így a résztvevők bármikor meg tudják nézni azt.
2. Mindig próbáljunk meg ragaszkodni a programhoz.

Például: Ne tartson tovább az ülés a tervezettnél!

Tartsunk inkább rövidebb kávészünetet!

Az is fontos, hogy a résztvevők tudják:

- hol lesz az ebéd és a kávészünet
- hol vannak a mellékhelyiségek
- hol találhatóak a vészkijáratok az épületben

3. Bemutatkozás

Mutatkozzunk be!

Beszélgünk tapasztalatainkról, háttérünkről!

Fontos, hogy a résztvevők megértsék, miért mi vagyunk az oktatók, és nem valaki más.

Kérdezzük meg a résztvevőktől:

- Miért vesznek részt a képzésen?
- Mit várnak a képzéstől?
- Milyen háttérrel rendelkeznek?
- Mit tudnak a könnyen érthető kommunikációról?

Tippek:

1. A névcímkék mindig nagyon hasznosak.
2. Érdekes az elején egy gyors játékkal kezdeni, hogy a résztvevők meg tudják jegyezni egymás nevét.

4. Mi az értelmi fogyatékoság?

Magyarázzuk el, mi az értelmi fogyatékoság!
Fontos, hogy a résztvevők megértsék,
kiknek fognak hozzáférhető anyagot készíteni.

5. Miért fontosak az élethosszig tartó tanulási programok az értelmi fogyatékosággal élő emberek számára?

Az értelmi fogyatékos emberek számára,
az élethosszig tartó tanulás
nem csak új készségek elsajátítását
vagy szakképzést jelent.
Ez számukra a társadalomban való részvételt segíti.
Segít abban, hogy képviselni tudják magukat
és önállóbbak legyenek.
A felnőttoktatás ezért különösen fontos,
a fogyatékosággal élő felnőtt korú tanulók csoportjainak.
Azért is fontosak az ilyen képzések számukra,
mert gyakorolniuk kell a készségeiket,
gyakrabban, mint más embereknek.

6. Hogyan tehetők hozzáférhetővé az élethosszig tartó tanulási programok könnyen érthető információkkal?

a. A könnyen érthető információk általános háttere

Ismertessük a résztvevőkkel,
a hozzáférhető információ
elterjesztéséhez kapcsolódó
sokéves harcot!
Magyarázzuk el,
hogy milyen sok szervezet dolgozik
könnyen érthető dokumentumokon!
Hangsúlyozzuk
az érdekérvényesítő szervezetek fontosságát
ezen a területen!

b. Miért fontos a mai társadalmunkban, hogy az értelmi fogyatékos emberek könnyen-érthető információkhoz juthassanak?

- Magyarázzuk el, miért fontos,
hogy az értelmi fogyatékosággal élő emberek
könnyen érthető információkhoz jussanak.
- Mondjunk valós életből hozott példákat arra,
hogy miért hasznos a könnyen érthető kommunikáció.
- Magyarázzuk el újra
a fogyatékosággal élők
speciális szükségleteit
és ennek következtében
a speciális anyagok kidolgozásának fontosságát.

- Mutassunk rá a törvényi előírásokra.
- Győződjünk meg arról, hogy van-e ilyen jogi előírás a hazai jogszabályokban.
- Ha nincs, mindenképpen utaljunk a fogyatékos emberek jogairól szóló ENSZ konvenció 9. és 24. cikkére.
- Mutassunk rá, hogy ez mindenkinek jó és nem sért senkit!
- Meg kell érteniük a hallgatónak, hogy a hozzáférhető információ mindenkit megillető jog.

Tipp:

Megfelelő információkra van szüksége ahhoz, hogy eredményes lehessen.

A szemléltetéshez, rendezze párba a résztvevőket.

Kérje meg az egyiküket,

hogy meséljen el szavakkal egy képről,

amíg a másik embernek le kell rajzolnia azt egy papírra.

c. Mit jelent a könnyen érthető információ?

Hozzunk példákat a könnyen érthető szövegekre.

Mutassunk néhány bonyolult szöveget is,
majd kérdezzük meg a résztvevőket,
mitől könnyebben érthető az egyik szöveg,
mint a másik.

Tipp:

Ezeket a példákat a hallgatók hazavihetik,
így később is emlékezni fognak arra,
hogyan kell kinéznie egy könnyen érthető szövegnek.

d. Hogyan tegyük az információkat könnyen érthetővé?

Mutassuk be az

„Információ mindenkinek –

A könnyen érthető kommunikáció alapelvei” című kiadványt.

A szeminárium hosszától függően

mutassuk be a kiadvány fontosabb részeit.

e. Hogyan ellenőrizzük,

hogyan az általunk írt dokumentum

könnyen érthető-e?

Hívjuk fel a figyelmet az ellenőrző listára,
mely elérhető az interneten.

Említsük meg a

„Hogyan vonjuk be értelmi fogyatékosággal élő személyeket
a könnyen érthető szövegek készítésébe?”

című kiadványt.

Hangsúlyozzuk az érintettekkel való lektorálás fontosságát.

Adjuk meg olyan személyek és szervezetek elérhetőségét,
akik segítséget adhatnak ebben.

7. Gyakorlati feladatok

Ha a tréning során van rá idő,
vonjuk be a résztvevőket közös feladatokba.

Használhatjuk például a következő gyakorlatot:

Kérjük meg a résztvevőket,
hogy a lehető legegyszerűbben
magyarázzák el,
hogyan készítenek el egy csésze kávé.
Hasonlítsuk össze ezeket a magyarázatokat!

Használhatjuk azokat az anyagokat is,
amelyekkel a résztvevők dolgoznak.

A résztvevők bemutatathatják
például a kedvenc témájukat
könnyen érthető nyelven.

8. Hogyan használjuk a könnyen érthető kommunikációt a mindennapi gyakorlatban?

Az élethosszig tartó tanulás munkatársai
általában olyan tapasztalt tanárok,
akik már sokféle tanítási anyaggal rendelkeznek.

Igyekezzünk figyelemmel kísérni a résztvevők munkáját a tréning után is!

Beszéljük át, hogy a már meglévő anyagokat,
hogyan lehet lépésről-lépésre
könnyen érthető nyelvre lefordítani.

Az anyagok lefordításához,
ajánljuk fel segítségünket!
Értelmi fogyatékossgal élő emberek bevonásával
segítsünk kiemelni a szövegekből
a legfontosabb információkat.
Bíztassuk a résztvevőket arra,
hogy anyagaikat a jövőben
könnyen érthető nyelven készítsék.

9. Speciális szabályok az elektronikus információk könnyen érthetővé tételére

Mutassuk be a hang- és videó segédeszközök használatának fontosságát is!

10. Források

Hasznos segítség a résztvevőknek,
ha megadjuk olyan szervezetek nevét és elérhetőségét,
akik segítséget tudnak nyújtani nekik a jövőben.

Lássuk el a résztvevőket különböző technikai segédletekkel is!

Például:

- könnyen érthető szövegek írására alkalmas számítógépes programokkal,
- kép adatbázisokkal,

- honlapokkal, melyekről ingyenesen vagy térítés ellenében tölthetőek le szimbólumok és képek.

11. Értékelés

Fontos, hogy az oktató tudja, mi a tanulók véleménye a képzésről. Ez segít abban, hogy a következő képzés még sikerebb legyen.

Inclusion Europe

Az Inclusion Europe az értelmi fogyatékosokkal élő emberek és családjaik európai szövetsége.

Az értelmi fogyatékosokkal élő emberek és családjaik jogaiért küzd.
36 országban vannak tagjai. Az Inclusion Europe-nak az ÉFOÉSZ is tagja.

Az értelmi fogyatékosokkal élő emberek állampolgárok a saját országukban.
Joguk van a társadalmi befogadásra, fogyatékoságuk mértékétől függetlenül.
Jogokat akarnak, nem kedvezményeket.

Az értelmi fogyatékosokkal élő emberek értékes adottságokkal és képességekkel rendelkeznek.

Vannak ugyanakkor speciális igényeik is.

Szükségük van különböző szolgáltatásokra is, melyek segítik a speciális igényeikről való gondoskodást.

Az Inclusion Europe az értelmi fogyatékosokkal élő emberek érdekében kifejtett munkáját három fő területre összpontosítja:

- Emberi jogok
- Társadalmi integráció
- Diszkrimináció elleni küzdelem

Az Inclusion Europe számos európai országban tevékenykedik, projektekkel, konferenciákkal, munkacsoportokkal és csereprogramokkal.
Európai politikai javaslatokra reagál és információt nyújt az értelmi fogyatékos emberek szükségleteiről.

Az Inclusion Europe javaslatokat tesz az Európai Bizottság, valamint az Európai Parlament tagjai számára a fogyatékosokkal kapcsolatos kérdésekben.

Készült az Európai Unió
Egész életen át tartó tanulás
programjának támogatásával.

Inclusion Europe

Galeries de la Toison d'Or - 29 Chaussée d'Ixelles - B-1050 Brussels - Belgium

Tel. : +32-2-502 28 15 - Fax : +32-2-502 80 10

secretariat@inclusion-europe.org - www.inclusion-europe.org